

A kamara főtitkára brüsszeli tapasztalatairól.

Dr. Tonelli Sándor kamarai főtitkár, aki tegnap érkezett haza a párisi nemzetközi kamara által Brüsszelben rendezett nemzetközi konferenciáról, tapasztalatiról a következőket mondotta el lepunk munkatársának:

— A háború óta először vettem részt nemzetközi jellegű konferencián és a brüsszeli összejövetelről az a tapasztalatom, hogy még a háborúnak az utólingései nem szűntek meg teljesen. Vannak, akik még mindig a volt ellenséget látják bennünk, akinek lépéseit és cselekedeteit különös figyelemmel kell kísérni. Hogy ebben a kizárólagos képviselői vezetnek, azt mondanom sem kell. A románokkal volt is egy konfliktusunk *Grafz* Guisztávnak Magyarország közgazdasági állapotairól szóló jelentése miatt, amely gazdasági nyomorúságunk egyik oka gyanánt a román megszálló hadsereg számbélyegzéseit jelölte meg.

— Eszel szemben kétségtelen, hogy személyileg sokkal jobb nexusokat tudtunk teremteni, mint szomszédaink bármelyike. Főleg az angolok és amerikaiak voltak azok, akik igen szívélyes hangon beszéltek Magyarországról. Sir Arthur Salter, a népek szövetségének pénzügyi igazgatója előadásában behatárolt foglalkozott Magyarországgal és elismerte, hogy igen nagy lépésekben halad a gazdasági konszolidáció felé. Mellesleg megjegyezve, ebből újabb román sérelem lett, mert ugyanezt nem mondta róluk is. Az öreg Sir John Paish, az angol statisztikai társaság elnöke, aki három év előtt Budapesten is járt, kereste a velünk való érintkezést és behatárolt érdeklődött a magyar viszonyok iránt. Véleménye szerint Magyarországnak változtatni kellene mai túlzottan protekcionista külkereskedelmi politikáján, hogy igazán középpontja lehessen a Nyugat- és Kelet-Európa közötti közvetítő kereskedelemnek.

— A nemzetközi kamara nem intézkedő szerv, hanem egy olyan intézmény, amely a különböző közgazdasági érdekképviseletek útján a világ különböző államainak szakembereit egyesíti a kebelében. Tagjai között igen sokan vannak, akik a gyakorlatban is döntő szerepet játszanak a gazdasági és nagypolitikának az irányításában. Ebből a szempontból fontos, hogy kongresszusain megjelenjünk és ott a magyar ügynek minél több barátot szerezzünk. Ezek a kongresszusok két évenként tartatnak és így a legközelebbi összejövetel 1927-ben lesz. Hely tekintetében még nem történt végleges döntés; ezidőreig Madrid és Amsterdam van az előtérben.

— A kongresszuson hivóli időmben — aránylag kevés időnk volt ugyanis, mert az ülések délelőtt és délután tartattak — különösen az *drakot* tanulmányoztam. A meglepő eredmény az, hogy egy olyan kimondottan ipari országban, mint Belgium, nemcsak az iparcikkek, hanem az élelmiszerek árai is tetemesen alacsonyabbak, mint nálunk. Igen jó cipőt lehet kapni 85—105 frankért, átmeneti kabátot 325 frankért, teljes öltözet ruhát ugyanannyiért. Egyiptomi cigarettá 20 darabonkint 4—6 frank. Ebéd jobb polgári vendéglőben 10 frank. Egyenesen megdöbbenően olcsó Brüsszelben a közlekedés. A villamosjegy bármilyen távolságra 30 centime, átszállójegy 50 centime. Automobil olyan távolságra, mint Szegeden a Széchenyi-től a vasút 2 frank. Mindezekhez persze tudni kell, hogy a belga frank körülbelül 3400 korona. Magától érte ödőleg ilyen sűrű vízeidjak mellett a lőfejű kocsi, köznyelven konflir, Brüsszelben már teljesen kihalt.

A háber: unak Belgiumban már nyomát sem lehet tapasztalni. Minden helyre van áthelyezve és az emberek éppen úgy dolgoznak, mint békében. **Jansen** pénzügyminiszter a kongresszuson büszkén mondotta, hogy az iparban Belgium elérte a békeévek termelésének a szintjét. Elégedetlenség mégis van, mert a belga frank, a leggazdagabb országok egyikének a pénze, csak töredékét ér annak, amit 1914-ben képviselt. Termelés van, de amit termelnek, nem tudják eladni, mert a leggyőzöttek vásárlóképesége megcsappant. Először mondta **Despret**, a Banque de Bruxelles elnöke, hogyha milliókat vesznek el egy országtól, az katasztrofális lehet még arra az árra is, amely képtelen ezeket a milliárdokat.

— Van azonban két dolog, ami még mindig emlékeztet a háborúra. Az egyik az, hogy egész Brüsszelben nem lehet német szót hallani. Német újságot nem árulnak és az egyetlen német dolog, amit felfedeztem, a nürnbergi Faber-féle ceruzagyárnak a hirdelése volt egy papírkereskedésben. A másik háborús dolog, az ismeretlen belga katona sir-

Szombaton érkezik Amundsen Oslóba

Oslo, július 1. Amundsen és társai egy szénszállító hajón, amely a hortenikő őben fog horgonyt vetni, elindultak a Spitzbergákról Norvégia felé. Ha az időjárás kedvező lesz, akkor szom-

emléke, amely fő'ott örök láng lobog és koszoruk tömege borít. Az emléké-
ből kultuszt üznek, pedig ha Belgium
vérfürdőjét a miénkkel összehasonlít-
juk, szinte elenyésző his számomra zu-
gorodik össze. De a győztesek halottai-
nak emléket tisztelni kell. Sirjára a
kongresszus is letette a koszoruját, —
a kiengesztelődés nevében. A mi hősi
halottainkról lassankint mindenki meg-
feledkezi.

baton érkeznek Hortenbe és m'g sz-
nap folytatják útjukat Oslo felé, ahová
másnap, vasárnap érkeznek meg. A hős
katonákat nagyszerű fog'datásban fog-
ják részesei eni.

**Windischgrätz hercegnő
beiratkozott a szociáldemokrata pártba.**

Férjhez megy egy szociáldemokrata képviselőhöz.

(*Budapesti tudósítónk telefonjelentése.*) Alsó-rusztia tartományi gyűlésén a hír járta, hogy Ferenc József unokája, Windischgratz hercegnő, néhai Rudolf trónörökös lánya, férjhez megy egy szociáldemokrata tartományi képviselőhöz, Peusnekhez. A hercegnő elvált asszony és nemrégiben egy lakáspőrre volt. A lakáspőr alkalmával támogatásait a szociáldemokrata párthoz fordult és ezzel az alkalmossal ismerkedett meg Peusnekkel. Az ismeretségből barátság, szerelem támadt és most, úgy látszik, házasság lesz belőle. Hír szerint a hercegnő már be is iratkozott a szociáldemokrata pártba.

A Vági-ügy bonyodalmai.

Budapest, július 1. A Vági-ügy nyomozásában a ma délelőtti kihallgatások során sikerült a rendőrségnek a külföldi összeköttetések do'gát részleteiben tisztázni. Megállapították, hogy **Vágiék Bécsben Böhmmel és Garbival, a magyar tandcsközlársaság volt népbiztosai valók összeköttetésben,** velük lak-tikájukra vonatkozóan megbeszéléseket folytattak és a rendőrség gy.nu.a sze-rint Böhk és Garbai szereztek meg a **Vágiék budapesti működéséhez szüksé-ges összegeket.** Ez az összeköttetés még nincs teljesen tisztázva.

Vágiek csoportjának vezetőjéhez egy tanuló ember is tartozott: dr. Váradai László 47 éves vegyészmérnök, akit a rendőrség azzal gyanúsít, hogy ő volt a szellemi vezetője a Vagi-csoport csekély intelligenciával rendelkező vezetőinek. Éppen ezért már az első hazkutatások és előállítások során őt is keresették, de nem találták lakásán. A detektívek napokon keresztül figyelték lakását és azokat a helyeket, ahol megszokott fordulni, de sehol sem akadtak nyomára. Sikertől megállapítani, hogy vidékre szökött azzal a szándékkal, hogy elhagyja az ország területét.]-

lenlegi vidéki tartózkodási helyét tudják és intézkedés történt, hogy állítsák elő a főkapitányságra.

A mai napon újból kihallgatták Vágiekat. Vági kihallgatása során kommunista bevezetőt mondott és szociálpolitikai fejtegetéseket adott elő. A csoport másik vezetője, *Szilágyi* azzal védekezett, hogy Vági István olyan hatással volt rá, hogy nem tudta magát befolyásról kivonni. *Hajdu* hosszabb vallomásaiban kifejtette, hogy mindhaláláig kitart Vági mellett.

Ismeretes, hogy a Vági-csoport terroristaalakulatot szervezett, amelyek tagjai után most kutat a rendőrség. Az éj folyamán ketőtől közülnék elfogtak. Az egyiket Kirdty-Katzenak hívják, főtársaigazgatót teljesített Budapest— Bécs és Páris között. A másik előállított kihallgatása során megfelelően védekezik, úgy hogy valószínűleg el is fogják a rendőrségről bocsátani.

Egyébként Schweinitzer rendőrkapitány ma reggel külföldre utazott, hogy ott nyomozzon Vágiék külföldi összeköttetési u.án. Vági Istvánt és társait a holnapi nap folyamán kísérik át a budapesti királyi ügyészség fogházába.

Hétfőn rendkívüli közgyűlés tárgyal a város külföldi kölcsönéről.

Megírta a *Délmagyarország*, hogy dr. Somogyi Szilveszer polgármester Rack Lipót pénzügyi tanácsnokkal kedd reggel Budapestre utazott, hogy részt vegyen azon az értekezleten, amelyen a pénzügyminiszter kívánta tájékoztatni a városok képviselőit a városok külföldi kölcsönének körülményeiről. Az értekezletről a polgármester kedvező véleményekkel tért haza Szegedre és értesítéseirol szedta delcölt rendkívüli tanácsülésen szdmolt be a tancsnaak.

Elmondotta, hogy az érkekezleten, — amely délelőtt tíz óráól délután két óráig tartott — Bud János pénzügy-miniszter ismertette a városok külföldi kötvénykölcsönének feltételeit. A kölcsönt a városok csakis előre megjelölendő hasznos beruházásokra fordíthatják és a kölcsön főlvéletét a törvényhatóság közgyűlésének kell elhírtároznia. A kölcsönt a városnak husz év alatt kell amortizálnia.

A tanács aután hosszasan foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy a város milyen nagy külföldi kölcsönre jelentse be igényét és a pénz milyen hasznathajó beruházásokra fordítsa. Ismeretes, hogy a város eredetileg értelmetlen és indokolatlan szűkenységből csupán másfélmillió aranykoronát igényelt a külföldi kötvénykiadásból. Ez az összeg semmire sem lett volna elég. A polgármester eredetileg úgy tervezte, hogy befűje „kezdi meg” a tanyai vasút építését és a halászi územ megvaló-

sítását, de a számítások elvégzése után kiderült, hogy így a kölcsön felvétele-nek semmi látszata sem lenne, mert olyan kevés volna mindkét célra, hogy elfogyna, mielőtt komolyan hozzákezd-hetnének a tulajdonképeni munkához. Kiderült az is, hogy a kölcsön legfel-jebb a kezdet nehezégein segítené át a várost, de a továbbhaladás biztosít-ására semmiféle eszköz nem áll a vá-ros rendelkezésére. Ezek a meggondo-lások azután mégis megváltoztatták a városházán eddig uralkodó felfogást úgy, hogy ma már az az álláspont, hogy a külföldi kölcsön felvételének csak akkor van értelme, ha abból tud valamit produkálni a város.

A szerdai rendkívüli tanácsülés arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kölcsön ügyét szorosán össze kell kapcsolni a tanyai vasút ügyével és akkor kölcsönt kell felvenni, hogy abból a tanyai vasutat teljesen felépíthessék, — legalább hárommillió aranykoronát. A fehértói hasárazatra szükséges költségekhez máshol keres majd fedezetet a város.

A tanács elhatározta, hogy átir a főispánhoz és megkéri, hogy a tanyai vasút és a külföldi kölcsön összekapcsolt ügyének lejártyalására hílfőn hívja össze a törvényhatósági bizottság rendkívöli közgyűlését. A rendkívöli közgyűlés előtt a polgármester össze hívja a pénzügyi bizottságot is, amely szintén lejártyalja ezt a rendkívöli fon-

tes kérdést és megfelelő javaslatot terjeszt majd a tanács elé.

A rendkívüli tanácsülés után a polgármester érdeklődésünkre kijelentette, hogy a külföldi kölcsönt a közgyűlés után valószínűleg hamarosan felveheti a város és így már az idén megkezdhetik a tanyai vasút építését.

Julius 15-ike az amerikai francia tartozások rendezésének határídeje.

A francia aranyfrank-kölcsön.

Newyork, július 1. **Paul Warburg**, az ismert newyorki bankár Londonba utazott, hogy mértékadó politikai és gazdasági tényezőkkel tárgyaljon, hír szerint elsősorban a **vildgaluta stabilitásáról**. Az u'ázás összefüggésben áll azzal az amerikai szervvel, amely arra irányul, hogy az **aranystandard** ismét véglegesen átfalánossá váljék.

Együttal híre jár, hogy az amerikai kormány diplomáciai úton közölte a francia kabinettel, hogy a papírpénz-forgalom emelése aligha segítheti elő a pénzügyi helyzet javulását. Ennek egyetlen eszköze a helyes adópolitika, nem pedig a papírpénz. A francia nép erről fel kell világosítani.

Páris, július 1. A **Pettit** **Parisien** értekezése szerint **Mellon** amerikai államtitkár közölte a párisi kormánnyal, hogy kívánatos volna, ha még **július 15-ike előtt** megtenné javaslatait **Franciaország** háborús adósságainak **konzolidálására**.

Páris, július 1. A francia aranyfrank-kölcsönt július 20-án becsdjtják jegyzésre. A pénzügyminisztériumban hangsúlyozzák, hogy nem rövid lejáratú kincs-áti utalványokról, hanem állandó aranyfrank-járadékról van szó. A kölcsönt csak nemze védelmi kötvények és kincs-áti utalványok tulajdonosai jegyezhetik és pedig a kölcsönjegyzés lezárása után megállapítandó mértékben. A kölcsönnel teremtetett helyzet annyiban újszerű, hogy ezentúl kétféle kincstári utalvány lesz, olyan, amelynek kamatait papírfrankban és olyan, amelyet aranyfrankban fizetik.

Razziákat kell tartani a fővárosi lakásokban a házigazdák műveltsége miatt.

(*Budapesti tudósítónk telefonjelentése.*) A szociáldemokrata fővárosi törvényhatósági tagok indítványt adtak be a kerületi választmányokhoz, amelyben azt indítványozzák, hogy mérnökök bevonásával a házakban és lakásokban tartanak razzlákat, mert ijesztő számban fordulnak elő esetek, hogy a lakások, házak falai bedőlnek. Az indítványban kéri, hogy a város kötelezze a házigazdákat, hogy a szükséges javításokat végeztessék el, ha pedig a házigazda erre nem hajlandó, akkor tataroztasson a város a házigazda költségén.

Épitkezést sürgetnek az iparosok

Budapest, július 1. Az iparosság június 17-én tartott kongresszusán megígérte Walkó, hogy a felhozott sérelmek és kívánságok ügyében legközelebb ankétot hív össze. Az ipari ankét ma délből kezdődött meg. Walkó megnyitó szavaiban kifejtette, hogy a kormány az iparosság aktuális kérdéseinek sürgős megoldására törekszik és az ankétnak is az a célja, hogy az érdekeltek előterjesztéseket tegyenek a kongresszuson szereplő problémák **gyakorlati megoldására**. Ezután ismertették az iparosok kívánságait, melyek szerinti elsősorban az építkezések megindítása, az adósérelmek orvoslása, a köztartozások kérdésének rendezése szükséges az iparosság súlyos helyzetének javítására, de a leg sürgetőbben gondoskodnia kell a kormánynak arról is, hogy a hatósági üzeniek ipari konkurrenciája megszűnjön, mert ez a kisiparosság helyzetét egyre súlyosabbá teszi. Walkó miniszter végül ígéretet tett arra, hogyha egyes kérdések megbeszélése kívánatossá válik, **újabb ankétot hív össze**.

A „Délmagyarország” telefonszámai:

Szerkesztőség 13-33.
Kiadóhivatal és jegyiroda 306.
Nyomda 16-34.